

F i n a n č n í a r b i t r

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/8217/2015
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/593/2014

R o z h o d n u t í o n á m í t k á c h

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl podle ustanovení § 16 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 24 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení zahájeném dne 1. 12. 2014 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh navrhovatele společnosti ■■■, zastoupeného na základě plné moci ze dne 23. 9. 2013 Mgr. Janem Kramperou, advokátem evid. č. ČAK 13704, Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem Oasis Florenc, Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8 (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Expobank CZ a.s., IČO 14893649, se sídlem Vítězná 126/1, 150 00 Praha 5, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka B 476, zastoupené na základě plné moci ze dne 24. 4. 2015 a substituční plné moci ze dne 5. 5. 2015 Ing. Mgr. Petrou Kutkovou, LL.M., advokátní koncipientkou evid. č. ČAK 37528, Ueltzhöffer Klett Jakubec & Partneři advokátní kancelář, se sídlem Voctářova 2449/5, 180 00 Praha 8 – Libeň (dále jen „Instituce“), o námitkách Navrhovatele ze dne 25. 5. 2015, evid. č. FA/6020/2015 (dále jen „Námitky“), proti nálezů finančního arbitra ze dne 11. 5. 2015, evid. č. FA/5129/2015 (dále jen „Nález“), takto:

Námitky navrhovatele ■■■, ze dne 25. 5. 2015, evid. č. FA/6020/2015, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 11. 5. 2015, evid. č. FA/5129/2015, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem zahájeným proti Instituci domáhal náhrady škody ve výši 1.900.000 eur a 439.890 amerických dolarů s příslušenstvím, kterou Instituce podle tvrzení Navrhovatele způsobila tím, že neoznámila podle § 18 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon proti praní špinavých peněz“), podezřelý obchod Ministerstvu financí České republiky (dále jen „Ministerstvo financí“), a současně tím, že porušila i obecnou prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415

zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 40/1964 Sb.“), a neposkytovala Navrhovateli své služby s vynaložením odborné péče.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 2. 6. 2008 smlouvu o účtu, na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ v měně česká koruna (dále jen „Smlouva o účtu 1“ a „Účet 1“), a smlouvu o účtu, na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ v měně euro (dále jen „Smlouva o účtu 2“ a „Účet 2“). Dne 25. 11. 2008 Navrhovatel s Institucí uzavřel smlouvu o účtu, na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ v měně americký dolar (dále jen „Smlouva o účtu 3“ a „Účet 3“). Nedílnou součástí Smlouvy o účtu 1, Smlouvy o účtu 2 a Smlouvy o účtu 3 (dále společně také „Smlouvy o účtu“) jsou podle jejich čl. 2 odst. 1 všeobecné obchodní podmínky, v případě Smlouvy o účtu 1 a Smlouvy o účtu 2 účinné od 1. 2. 2007, v případě Smlouvy o účtu 3 účinné od 17. 9. 2008 (dále jen „Všeobecné obchodní podmínky“). Navrhovatel podpisem Smluv o účtu potvrdil, že aktuálně platné znění Všeobecných obchodních podmínek obdržel, seznámil se s nimi, obsahu porozuměl a souhlasí s ním.

V souladu s návrhem Navrhovatele finanční arbitr v Nálezu zkoumal, zda Instituce odpovídá za jím tvrzenou škodu. Finanční arbitr v Nálezu konstatoval, že Instituce neporušila povinnost podle § 18 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz, neboť platební transakce, které byly předmětem sporu, viz výčet na str. 12 Nálezu (dále jen „Sporné transakce 1, 2 a 3“ a společně „Sporné transakce“), nebyly podezřelým obchodem a Instituce nemohla porušit ani svou prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., ani smluvní ujednání podle článku 37 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí.

Finanční arbitr se, ačkoli to již nebylo pro posouzení sporu rozhodné, rovněž stručně vyjádřil k ostatním předpokladům odpovědnosti za škodu, totiž vzniku škody samotné, příčinné souvislosti a zavinění Instituce.

Pokud se jedná o vznik škody, finanční arbitr v Nálezu vyslovil, že má „*pochybnosti, zda vůbec, a pokud ano, kdy a v jaké výši Navrhovateli škoda vznikla*“ a své úvahy podrobně vysvětlil. Zároveň však finanční arbitr uvedl, že nepovažuje za nezbytné se vznikem škody podrobně zabývat a prokazovat ho, když odpovědnost Instituce za případně vzniklou škodu nemůže být dána už z důvodu absence jejího protiprávního jednání.

Ačkoli se finanční arbitr vzhledem ke svým závěrům ohledně porušení právní povinnosti Institucí a vzniku škody nemusel zabývat ani příčinnou souvislostí mezi nimi, vyjádřil svou pochybnost nad tím, že by mohlo „*neoznámení podezřelého obchodu být v příčinné souvislosti se vznikem škody, tedy s tím, že se pohledávky za Příjemci stanou objektivně nedobytnými*“. Finanční arbitr současně připomněl, že jednání jednatele Navrhovatele, ■■■, bylo v rozhodné době jednáním Navrhovatele, a proto Navrhovatel nemůže tvrdit, že o Smlouvách o půjčce specifikovaných na str. 14 Nálezu, jež byly podkladovým právním vztahem ke Sporným transakcím (dále jen „Smlouvy o půjčce“), nevěděl.

Finanční arbitr v Nálezu uzavřel, že „*byla-li Navrhovateli způsobena škoda (tento předpoklad odpovědnosti za škodu se však nepodařilo Navrhovateli v řízení prokázat), není Instituce osobou, která by za ni odpovídala (a to ani v případě, že by finanční arbitr dospěl k závěru, že Instituce porušila Navrhovatelem tvrzené povinnosti, což se však nestalo). Podstatou tohoto případu je totiž to, že Příjemci nevrátili peněžní prostředky, které jim Navrhovatel poskytl jako půjčku. Instituce nemůže nést odpovědnost za rozhodnutí, s kým Navrhovatel vstoupí do smluvního vztahu a komu poskytne volné peněžní prostředky. Primárním nositelem odpovědnosti je ten,*

komu byla půjčka poskytnuta, v případě obchodních společností však může odpovědnost za škodu nést také statutární orgán, který při poskytování půjček dlužníku zaviněně porušil své povinnosti. V případě společnosti s ručením omezeným podle § 135 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb. je jednatel povinen vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře.“. Finanční arbitr zároveň připomněl, že ■ nebyl jediným jednatelem Navrhovatele, z čehož vyplývá, že tvrzené škodě mohl zabránit i druhý jednatel ■, pokud by svou funkci vykonával řádně.

Finanční arbitr posoudil všechny podklady, které v řízení shromáždil, své právní závěry podrobně odůvodnil a návrh Navrhovatele v celém rozsahu podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěr finančního arbitra o tom, že *„nelze dospět k odpovědnosti Instituce za škodu vzniklou Navrhovateli, neboť podstatou případu je poskytnutí peněžních prostředků Navrhovatele na základě půjček.“* Podle Navrhovatele představovaly Smlouvy o půjčce, na jejichž základě Instituce realizovala Sporné transakce, *„předstírané právní úkony, které měly za cíl vyvést finanční prostředky z Navrhovatele“*, když současně podle něj není argumentace finančního arbitra relevantní, neboť rozhodující je odpovědnost Instituce vyplývající z porušení jejích zákonných a smluvních povinností ve vztahu ke svému klientovi, tj. Navrhovateli.

Navrhovatel dále tvrdí, že závěr finančního arbitra o absenci podezřelého obchodu a tedy i o neporušení § 18 zákona proti praní špinavých peněz Institucí není podložený, když z argumentace použité v Nálezu a z otevřenosti pojmu „podezřelý obchod“ vyplývá opak.

Navrhovatel také cituje závěry finančního arbitra z Nálezu, že *„z tvrzení Navrhovatele spíše vyplývá, že Spornými transakcemi Jednatel Navrhovatele (rozuměj ■) trestnou činnost páchal, nikoliv legalizoval výnosy z ní. Na to však zákon proti praní špinavých peněz nemířil.“*. Podle jeho názoru se však zákon proti praní špinavých peněz vztahuje právě i na situace, kdy jsou peněžní prostředky *„přímo předmětem trestného činu, a to i s nižším stupněm pravděpodobnosti“*, když odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013 ve věci I. ÚS 2485/13, podle něhož může Policie České republiky na základě informací od Finančně analytického útvaru Ministerstva financí v souvislosti s trestnou činností zajišťovat peněžní prostředky na bankovních účtech, a to ať už jsou ke spáchání trestného činu určeny, jsou výnosem z trestného činu nebo k němu byly použity.

Podle Navrhovatele je proto závěr finančního arbitra nesprávný a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu, neboť § 6 zákona proti praní špinavých peněz nelze vykládat bez ohledu na smysl a účel tohoto zákona. Současně by podle jeho názoru bylo *„absurdní, kdyby podezřelým obchodem nebyly transakce, kterými se přímo trestná činnost páchá (přičemž postačí pouze nižší stupeň pravděpodobnosti takové situace), ale pouze situace, kdy prostředky již pochází z trestné činnosti nebo jsou k takové činnosti určeny.“*

Navrhovatel dále tvrdí, že jelikož Instituce v řízení neprokázala znalost ekonomického důvodu Sporných transakcí před jejich uskutečněním, a tyto transakce byly neobvyklé, měla Instituce tento důvod zjišťovat, aby vyloučila podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz. Tento zákon Institucí ukládá *„oznamovat jakýkoli podezřelý obchod bez ohledu na to, jaký je jeho vnější projev“*.

Pokud se finanční arbitr při posuzování „obvyklosti“ Sporných transakcí zabýval platebními transakcemi na jiných účtech Navrhovatele vedených Institucí, jednalo se o zavádějící a neúplnou argumentaci, neboť a) veškeré finančním arbitrem uváděné platby jsou podstatně nižší hodnoty než Sporné transakce (o 500.000,- eur, resp. 400.000,- eur nižší než Sporné transakce 1 a 2); b) platební transakce z výčtu finančního arbitra, které se pak svou výší Sporným transakcím blížily, Navrhovatel za podezřelé obchody považuje a škodu z nich vzniklou také u finančního arbitra uplatnil již v rámci řízení ve věci FA/PS/87/2014; c) veškeré platby z účtů Navrhovatele provedené v 6 měsících předcházejících Sporné transakci 2 a 3 se uskutečnily ve prospěch právnických osob, nikoliv osoby fyzické nepropojené s Navrhovatelem; d) i když Instituce provedla Spornou transakci 1 ve prospěch právnické osoby, svou hodnotou tato transakce překračovala obvyklé transakce Navrhovatele o 100%; e) Instituce provedla za jediný den ze dvou účtů Navrhovatele platbu ve výši téměř 30.000.000,- Kč, a to na účet stejné fyzické osoby nepropojené s Navrhovatelem. Navrhovatel uzavírá, že na základě těchto skutečností měla Instituce vyhodnotit Sporné transakce jako podezřelý obchod a řádně je oznámit, čímž by podstatně snížila Navrhovateli vzniklou škodu.

Stran aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. Navrhovatel nesouhlasí se závěry finančního arbitra z Nálezu a tvrdí, že právě za situace, kdy podle finančního arbitra nebyly Sporné transakce podezřelým obchodem ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz (z důvodu, že na předmětné jednání Instituce se tento zákon nevztahoval), měl se „zabývat otázkou, zda-li jednání (nekonání) Instituce nepředstavuje porušení obecné prevenční povinnosti dle ustanovení § 415 občanského zákoníku“.

Podle Navrhovatele nemůže Instituce pouze bezmyšlenkovitě plnit platební příkazy osoby s podpisovým vzorem, pokud je zjevné, že jejich provedením může být majiteli těchto peněžních prostředků způsobena škoda, když zároveň tvrdí, že tyto příkazy nedával Navrhovatel, ale „jeden z jednatelů Navrhovatele, tj. osoba, které prostředky na účtu Navrhovatele nenáležely“. Navrhovatel tvrdí, že Instituce sice nemusí provádět rozsáhlá šetření ohledně účelu a příjemce každé platební transakce, ale měla by používat „zdravý rozum, a ten využít k tomu, aby předešla případným škodám“. Jestliže tak jeden z jednatelů Navrhovatele, který nebyl společníkem Navrhovatele a nenakládal se svým majetkem (rozuměj ■■■), opakovaně činil transakce typu Sporných transakcí a zjevně tak Navrhovatele „tuneloval“, měla Instituce přinejmenším a) upozornit druhého jednatele Navrhovatele; b) přesvědčit se, zda ■■■ nakládá s peněžními prostředky ve shodě se schváleným obchodním vedením Navrhovatele; c) ověřit, zda o Sporných transakcích věděl i společník Navrhovatele.

Instituce však nevynaložila ani odbornou péči ve smyslu čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek, neboť „odborná péče vynakládaná zkušeným bankovním subjektem přeci znamená přinejmenším to, že mne ten, kdo ji vykonává, upozorní na to, že jsem možná okrádán, a to třebaže vlastním jednatelem (stejně tak jako by mne upozornil všímavý soused na to, že se někdo pokoušel dostat do mého bytu). To však Instituce neučinila a odbornou péči omezila na bezmyšlenkovité plnění příkazů k úhradě“, čímž podle Navrhovatele porušila i své smluvní závazky.

Pokud se jedná o vznik škody samotné, podle Navrhovatele „není možné přijmout závěr, že by škoda Navrhovateli nevznikla nebo, že by ji neprokázal, za situace, kdy se finanční arbitr výší škody vzniklé Navrhovateli v souvislosti s protiprávním jednáním Instituce v průběhu řízení dostatečně nezabýval a nepovažoval za nutné ji prokazovat.“.

Nakonec Navrhovatel rozporuje závěry finančního arbitra ohledně příčinné souvislosti mezi jednáním Instituce a tvrzenou škodou. Argumentace finančního arbitra je podle Navrhovatele

zavádějící, neboť „škoda nevznikla Navrhovateli proto, že by mu nebyly vráceny prostředky poskytnuté na základě půjčky, ale proto, že jednatel Navrhovatele za asistence Instituce (resp. za absolutní nečinnosti Instituce a jejího neplnění zákonných a smluvních povinností) vyvedl z Navrhovatele peněžní prostředky.“ V této souvislosti Navrhovatel poukazuje na náleží Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007 ve věci I. ÚS 312/05, podle něhož „pro výsledek je příčinou taková událost, kterou si nelze odmyslet, aniž by nutně odpadl i sám výsledek (škoda)“ a uzavírá, že „pokud by Instituce řádně plnila své povinnosti dle Zákona (rozuměj zákona proti praní špinavých peněz) a ustanovení § 415 občanského zákoníku (rozuměj zákona č. 40/1964 Sb.), pokud by Instituce řádně plnila ve vztahu k Navrhovateli své smluvní povinnosti a pokud by zavedla, resp. řádně uplatňovala i v případě Sporných transakcí postupy vnitřní kontroly a komunikace za účelem naplnění podmínek Zákona, ke Sporným transakcím by v takovém množství a objemu, tudíž i ke škodě v takovém rozsahu, jak vznikla, nedošlo. Závěr finančního arbitra je tedy nesprávný. Z tohoto důvodu spočívá Nález na nesprávném právním posouzení věci.“.

4. Vyjádření Instituce

Instituce považuje Námitky Navrhovatele „za zcela nedůvodné, účelové a místy dokonce zavádějící“.

Stran námitky o předstíraném právním jednání spočívajícím ve Smlouvách o půjčce, na jejichž základě Navrhovatel provedl Sporné transakce, Instituce tvrdí, že za případnou škodu je odpovědný primárně jednatel Navrhovatele ■ na základě vnitřního vztahu mezi Navrhovatelem a jeho statutárním orgánem. Smlouvy o půjčce představovaly pro Instituci ekonomický důvod Sporných transakcí, které proto neměla důvod považovat za transakce zjevně nemající ekonomický důvod ve smyslu § 6 zákona proti praní špinavých peněz, když její povinností nebylo zkoumat a vyhodnocovat, zda uváděný ekonomický důvod je skutečný nebo fiktivní. Instituce odkazuje také na závěry finančního arbitra z Nálezu a tvrdí, že není-li „povinna aktivně zjišťovat důvod převodu, nemůže pak být logicky ani povinna ověřovat správnost uvedeného ekonomického důvodu“.

Dále Instituce rekapituluje některé závěry Navrhovatele a finančního arbitra, upozorňuje na nesprávnou citaci důvodové zprávy k zákonu proti praní špinavých peněz Navrhovatelem a tvrdí, že nesprávný je i Navrhovatelův výklad nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013 ve věci I. ÚS 2485/2013, o nějž opírá své závěry. Instituce k tomuto uzavírá, že „Navrhovatel neprokázal, že by pod pojem podezřelý obchod měly spadat i transakce, jimiž je páchána trestná činnost“ a že finanční arbitr vyslovil pouhou domněnku, když v Nálezu konstatoval, že Spornými transakcemi jednatel Navrhovatele trestnou činnost spíše páchal, než legalizoval výnosy z ní.

Instituce podle svých tvrzení neměla důvod považovat Sporné transakce za neobvyklé, když „měla k dispozici údaje o transakcích v podobné výši uskutečňovaných na jiných účtech Navrhovatele, o zůstatcích na účtech Navrhovatele i zpětných platbách z účtů osob, na jejichž účty byly peněžní prostředky převáděny“. V této souvislosti ke Sporné transakci 2 a 3 uvádí, že jejich účel byl zmíněn přímo u jejich popisu a že již z minulosti věděla o obchodním vztahu mezi Navrhovatelem a ■ (dále jen „Příjemce 2“), u Sporné transakce 1 pak odkazuje na znalost jejího ekonomického důvodu z telefonického rozhovoru a doplňuje, že rozhodující je především ne/obvyklost dané transakce a neexistence povinnosti ekonomický důvod vždy zjišťovat.

Pokud Navrhovatel v Námitkách vytykal finančnímu arbitrovi to, že jeho výčet různých transakcí na Účtech 1, 2 a 3 (dále jen „Účty“) je zavádějící a nezohledňující vše podstatné, podle Instituce a) nižší transakce prováděné na Účtech před Spornými transakcemi automaticky

nesvědčí o neobvyklosti Sporných transakcí, když vše je třeba posuzovat komplexněji (navíc na Účtu 1 probíhaly dokonce i větší platební transakce); b) sporné transakce v řízení před finančním arbitrem ve věci FA/PS/87/2014 byly taktéž obvyklé a z toho je možno vycházet i v posuzovaném případě; c) uskutečnění Sporné transakce 2 a 3 ve prospěch fyzické osoby samo o sobě o ničem nesvědčí, zvláště za situace, když i dříve Navrhovatel převody vysokých částek ze svých účtů prováděl, a to dokonce i s Příjemcem 2, tedy příjemcem právě ze Sporných transakcí 2 a 3 (Instituce předkládá i výčet konkrétních platebních transakcí a mj. poukazuje na to, že Navrhovatel vysoké částky od Příjemce 2 i přijímal, a že platební styk s ním byl na Účtu 1 „dlouhodobý, pravidelný, oboustranný a pro Navrhovatele obvyklý a svědčil o existenci obchodního vztahu“ mezi nimi.). Instituce proto neměla žádné podezření ani u Sporných transakcí 2 a 3, byť v souhrnu dosahovaly téměř 30.000.000,- Kč.

Ohledně Navrhovatelem namítaného porušení zákona proti praní špinavých peněz pak Instituce uzavírá, že s ohledem na výše uvedené „nebyla dána zjevná absence ekonomického důvodu“, že neměla nejmenší podezření o tom, že by Sporné transakce mohly být podezřelým obchodem ve smyslu uvedeného zákona, a tudíž tento zákon ani neporušila.

Dále Instituce rozporuje tvrzení Navrhovatele ohledně aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. a souhlasí se závěry finančního arbitra v Nálezu, neboť za situace, kdy finanční arbitr neshledal Sporné transakce podezřelými ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, jí není „zřejmé, jakou prevenční povinnost spočívající v jednání, příp. nekonání, by měla Instituce porušit“. Podle Instituce se na posuzovaný případ vztahoval zákon proti praní špinavých peněz, který však neporušila, a tudíž není pro aplikaci § 415 zákona č. 40/1964 Sb. prostor. Pokud pak Instituce jednala v souladu s právními předpisy, nemohla „porušit ani čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí“.

V otázce vzniku škody Instituce připomíná, že vzhledem k absenci porušení právní povinnosti se finanční arbitr nebyl povinen zabývat ani dalšími předpoklady odpovědnosti za škodu a upozorňuje na rozdílné pojetí škody mezi Navrhovatelem (okamžik odepsání peněžních prostředků z účtu) a finančním arbitrem (okamžik zjištění nedobytnosti pohledávky) a tvrdí, že Navrhovatel nedobytnost svých pohledávek za společností ■ (dále jen „Příjemce 1“) a Příjemcem 2 nijak nedoložil. Navrhovatel však řádně neprokázal ani výši tvrzené škody, když s ohledem na to, že Příjemce 1 vrátil Navrhovateli částku ve výši 500.000 euro, se zcela zřejmě nemůže jednat o součet Sporných transakcí. Nakonec Instituce připomíná primární odpovědnost Příjemců 1 a 2 a jednatele ■, když Navrhovatel ani nekonkretizoval míru odpovědnosti Instituce.

Instituce opakuje též některé závěry finančního arbitra ohledně příčinné souvislosti a považuje je za správné. Podle Instituce již z tvrzení Navrhovatele vyplývá, že její konání či opomenutí nemůže být v daném případě příčinou škody, neboť sám Navrhovatel uvádí, že pokud by Instituce učinila, co měla, ke škodě by došlo pouze v menším rozsahu, aniž by však tento rozsah blíže specifikoval.

V případě, že by měl být vznik škody vázán, jak tvrdí Navrhovatel, k momentu odepsání částek Sporných transakcí z Účtu 2 a 3, by bylo možno o příčinné souvislosti uvažovat „tehdy, pokud by odepsání peněžních prostředků bylo následkem neoznámení podezřelé transakce... Tato konstrukce však postrádá jakýkoliv smysl, když v daném případě došlo nejdříve k následku (tj. odepsání peněžních prostředků) a až následně mohlo dojít k příčině tvrzené Navrhovatelem (tj. případnému oznámení podezřelé transakce)“. Jelikož by pak v takovém případě Instituci vznikla škoda i bez ohledu na tvrzenou příčinu, tím spíše by nebyla příčinná souvislost dána ani tehdy, když škoda vznikla až v okamžiku zjištění nedobytnosti daných pohledávek.

Závěrem Instrukce připomíná, že účelem zákona proti praní špinavých peněz není postih „chování člena statutárního orgánu, který porušuje své právní povinnosti, jak se Navrhovatel mylně domnívá“.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě, bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti.

Finanční arbitr konstatuje, že Navrhovatel podal Námitky proti Nálezu v zákonem stanovené lhůtě podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi; finanční arbitr je posoudil jako přípustné podle § 81 a § 82 správního řádu. Finanční arbitr proto v souladu s § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumal soulad Nálezu a řízení, které vydání napadeného Nálezu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Nálezu pak přezkoumal v rozsahu námitek Navrhovatele, jak následuje.

Finanční arbitr předně odmítá námitku Navrhovatele, že příkazy ke Sporným transakcím nedával Navrhovatel, nýbrž „jeden z jednatelů Navrhovatele, tj. osoba, které prostředky na účtu Navrhovatele nenáležely“. Jednatel společnosti s ručením omezeným byl podle § 133 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), resp. ve znění účinném v době zadávání příkazů k provedení Sporných transakcí, jejím statutárním orgánem, když podle § 13 odst. 1 téhož zákona jedná právnická osoba právě a jen statutárním orgánem. Pokud by pak Navrhovatel namítal, což však v řízení ani neučinil, že ■ neměl Sporné transakce provést s ohledem na případné omezení jeho oprávnění Navrhovatelem, připomíná finanční arbitr znění § 13 odst. 5 obchodního zákoníku, podle něhož „omezení jednatelského oprávnění statutárního orgánu právnické osoby vyplývající ze stanov, společenské smlouvy či jiného obdobného dokumentu nebo z rozhodnutí orgánů právnické osoby není možno uplatňovat vůči třetím osobám, i když byla zveřejněna.“ Zákon tak jasně stanoví, že dával-li v posuzovaném případě příkazy ke Sporným transakcím ■ jako jednatel Navrhovatele, dával je Navrhovatel sám, když Instrukce tak mohla i důvodně předpokládat, že k tomu byl ■ oprávněn. Finanční arbitr z této skutečnosti vychází i v námitkovém řízení.

Stran tvrzené povinnosti Instrukce oznámit Sporné transakce Ministerstvu financí jako podezřelé obchody ve smyslu § 6 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz, finanční arbitr na samém počátku předesílá, že podezřelost obchodu ve smyslu uvedeného ustanovení není dána automaticky tím, že se jedná o některou ze situací uvedených pod písm. a) až i) téhož ustanovení, případně tím, že se jedná o převod ve prospěch fyzické osoby, jak Navrhovatel naznačuje. I pokud nastane některá ze situací uvedených v § 6 odst. 1 písm. a) až i) zákona proti praní špinavých peněz, musí takový obchod zároveň být způsobilý vyvolat v povinné osobě podezření, že se jedná o snahu o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo musí taková okolnost tomuto podezření alespoň nasvědčovat.

To ostatně potvrzuje rovněž důvodová zpráva k zákonu proti praní špinavých peněz, která k § 6 mj. říká, že „zatímco v odst. 1 je jejich (rozuměj znaků, resp. identifikátorů, které mohou nasvědčovat podezřelému obchodu – pozn. finančního arbitra) *demonstrativní výčet dále podmíněn okolnostmi vyvolávajícími podezření z protiprávní aktivity a vyhodnocení obchodu*

jako podezřelého je tedy podmíněno uvážením, situace popsané v odst. 2 budou vždy důvodem k podání oznámení podle § 18“.

Podmínka způsobilosti vyvolat podezření je tak nastavením rozumných hranic, neboť jinak by mohlo být Ministerstvo financí zahlceno nesčítelným množstvím denně provedených obchodů, které by povinné osoby, neplatilo-li by výše uvedené, musely oznamovat například už tehdy, kdy např. klient provádí převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech (srov. § 6 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona). Takový závěr by však byl bez dalšího absurdní, a proto je finanční arbitr přesvědčen, že pokud se má o podezřelý obchod skutečně jednat, musí být současně přítomno „*podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitá prostředky jsou určeny k financování terorismu*“, jak citované ustanovení stanoví.

Jestliže Navrhovatel v posuzovaném případě namítá, že pokud byly Sporné transakce ve světle standardního chování Navrhovatele neobvyklé a Instituce neznala před jejich uskutečněním ani jejich ekonomický důvod, měla tento důvod zjišťovat a vyloučit podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, potom finanční arbitr nemůže jinak, než tuto námitku odmítnout.

Finanční arbitr se v napadeném Nálezu podrobně zabýval převody významnějších peněžních obnosů v souvislosti s Účty, když na jeho str. 13 a 19 poukázal nejen na to, že v období od 23. 9. 2010 do 30. 11. 2010, tj. před všemi Spornými transakcemi, převedl Navrhovatel z Účtu 1 na účet Příjemce 2 (tj. příjemce Sporné transakce 2 a 3) částku v celkové výši 77.273.300,- Kč, ale i na to, že v období od 18. 10. 2010 do 29. 12. 2010, tedy stále před všemi Spornými transakcemi, přijal od Příjemce 2 na Účet 1 částku celkem 7.417.577,57 Kč.

Současně, finanční arbitr na str. 18 Nálezu provedl příkladný výčet platebních transakcí svědčících o tom, že převody částek odpovídajících několika stovkám tisíc eur na účty, které nevede Instituce, prováděl Navrhovatel už před Spornými transakcemi:

- „1) dne 10. 6. 2009 odchozí platba z Účtu 2 ve výši 580.000 eur na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 2) dne 3. 8. 2009 odchozí platba z Účtu 2 ve výši 290.104,85 eur na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 3) dne 21. 10. 2009 odchozí platba z Účtu 1 ve výši 12.933.867,30 Kč (499.570 eur) na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 4) dne 9. 12. 2009 odchozí platba z Účtu 2 ve výši 450.000 eur na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 5) dne 13. 10. 2010 odchozí platba z Účtu 1 ve výši 8.545.900 Kč na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 6) dne 1. 11. 2010 odchozí platba z Účtu 2 ve výši 700.000 eur na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 7) dne 9. 11. 2010 odchozí platba z Účtu 1 ve výši 22.000.000 Kč na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 8) dne 30. 11. 2010 odchozí platba z Účtu 1 ve výši 40.000.000 Kč na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 9) dne 7. 12. 2010 odchozí platba z Účtu 2 ve výši 277.042,63 eur na účet č. ■■■■■ (■■■);
- 10) dne 9. 12. 2010 odchozí platba z Účtu 1 ve výši 10.032.000 Kč na účet č. ■■■■■ (■■■).“

Nakonec finanční arbitr provedl na str. 18 až 20 Nálezu i stručnou rekapitulaci zásadních peněžních obrátů a některých platebních transakcí na všech Účtech Navrhovatele, které pro Navrhovatele vede Instituce, které taktéž svědčí o obchodní činnosti Navrhovatele, jeho majetkových poměrech a tedy i o tom, jaké platební transakce jsou při jeho činnosti obvyklé.

Stran Účtu 1 finanční arbitr konstatoval, že kreditní a debetní obrat na něm byl v období od prosince 2008 do prosince 2010, tj. před Spornými transakcemi, až v řádech stovek milionů korun měsíčně.

Ve vztahu k Účtu 2 finanční arbitr připomněl nejen kreditní a debetní obraty ve výši milionů či stovek tisíc eur v období před Spornými transakcemi, ale zmínil i několik konkrétních platebních transakcí, které těmto Sporným transakcím předcházely. Jedná se zejména o převod částky ve výši 1.000.000 eur z Účtu 1 na Účet 2 dne 5. 1. 2011, tj. už před Spornou transakcí 1, o převod částky ve výši 500.000 eur na Účet 2 dne 5. 4. 2011 Příjemcem 1 a o převod 400.000 eur na Účet 2 dne 6. 5. 2011 od Navrhovatele samotného, tj. celkový příjem 900.000 eur na Účet 2 před Spornými transakcemi 2 a 3.

V souvislosti s Účtem 3 pak finanční arbitr mj. uvedl, že již 1. 12. 2008 na něj přišly peněžní prostředky ve výši 17.584.234,64 amerických dolarů, z nichž velkou část Navrhovatel převedl během následujících tří dnů na Účet 1. I poté však Navrhovatel z Účtu 3 běžně odesílal či na něj přijímal částky v řádu stovek tisíc či milionů amerických dolarů, když příkladem finanční arbitr zmínil to, že v „*listopadu a prosinci roku 2010 na Účet 3 došly platby ve výši 1.000.000 dolarů a 208.771,27 dolarů od třetích osob, v obou případech Navrhovatel stejnou částku následující den odeslal na účet s názvem „■“*“. Zůstatek ve výši přibližně 4.000.000 dolarů pak byl na Účtu 3 až do 22. 3. 2011, kdy Navrhovatel převedl peněžní prostředky ve výši 3.950.000 dolarů na účet s názvem „■““. Dne 5. 4. 2011 pak na Účet 3 došla platba ve výši 1.000.000 dolarů s popisem „■“ a 4. 5 2011 platba ve výši 13.709,59 dolarů z účtu s názvem „■“ a s popisem „■““. To vyplývá z výpisů z Účtu 1 a 3.“

S ohledem na výše uvedené je finanční arbitr přesvědčen, že platební transakce v řádech milionů až desítek milionů korun (tedy i platby v eurech a v amerických dolarech na Účtu 2 a 3) nebyly pro Účty Navrhovatele ničím neobvyklým a pokud se jimi finanční arbitr v Nálezu podrobně zabýval, nejednalo se v žádném případě „*o zavádějící a neúplnou argumentaci*“ jak tvrdí Navrhovatel, ale naopak, o popsání zcela zásadní skutečnosti související i s možnou podezřelostí Sporných transakcí ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz.

Jestliže Navrhovatel namítal, že veškeré finančním arbitrem uváděné platby jsou podstatně nižší hodnoty než Sporné transakce, případně o 400.000 až 500.000 euro nižší než Sporné transakce 1 a 2, jedná se o nepravdivé tvrzení. V této souvislosti lze odkázat na výše uvedený přehled platebních transakcí probíhajících na Účtech, zejména pak například na převod částky ve výši 580.000 eur ze dne 10. 6. 2009 z Účtu 2, ve výši 450.000 eur ze dne 9. 12. 2009 z Účtu 2, ve výši 700.000 eur ze dne 1. 11. 2010 z Účtu 2, ve výši 22.000.000,- Kč ze dne 9. 11. 2010 z Účtu 1 a ve výši 40.000.000,- Kč ze dne 30. 11. 2010 z Účtu 1. Veškeré tyto převody ve prospěch třetích osob předcházely Sporným transakcím, když zvláště je třeba upozornit na převod částky 700.000 eur ze dne 1. 11. 2010, jenž Navrhovatel učinil přibližně dva měsíce před Spornou transakcí 1, a to rovněž ve prospěch Příjemce 1.

Na základě jmenovaných platebních transakcí pak musí finanční arbitr odmítnout i námitku Navrhovatele, že i když Instituce provedla Spornou transakci 1 ve prospěch účtu právnické osoby (tj. Příjemce 1), svou hodnotou tato transakce překračovala obvyklé transakce Navrhovatele o 100%, neboť ani toto tvrzení Navrhovatele není vzhledem k právě uvedenému pravdivé.

Finanční arbitr rovněž považuje za zcela lichou námitku Navrhovatele, že platební transakce z výčtu finančního arbitra, které se svou výší Sporným transakcím blížily, nelze zohlednit v tomto řízení, neboť Navrhovatel je považuje za podezřelé obchody a škodu z nich vzniklou uplatnil v řízení před finančním arbitrem v řízení vedením pod spisovou značkou FA/PS/87/2014. Finanční arbitr nejen, že v pravomocném rozhodnutí v tomto předcházejícím řízení podrobně vysvětlil, proč 9 dotčených platebních transakcí (včetně převodu částky ve výši 22.000.000,- Kč ze dne 9. 11. 2010 a ve výši 40.000.000,- Kč ze dne 30. 11. 2010) nepovažuje za podezřelé obchody ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, ale současně není pravda,

že veškeré platební transakce blížící se svou výší Sporným transakcím v předchozím řízení Navrhovatel označil za podezřelé obchody a uplatňoval z nich náhradu škody (viz například veškeré převody v eurech zmíněné v odstavci výše).

Odmítnout však musí finanční arbitr i námitku Navrhovatele, kterou poukazuje na skutečnost, že veškeré platby z účtů Navrhovatele provedené v 6 měsících předcházejících Sporné transakci 2 a 3 se uskutečnily ve prospěch právnických osob, nikoliv osoby fyzické nepropojené s Navrhovatelem. Finanční arbitr si je samozřejmě vědom toho, že Sporné transakce 2 a 3 provedla Instituce ve prospěch účtu fyzické osoby (Příjemce 2), avšak vzhledem k posuzování Sporných transakcí z širšího pohledu, tj. za současného přihlídnutí k obchodní činnosti Navrhovatele, k významným částkám pohybujících se na jeho Účtech a vůbec celkově k jeho majetkovým poměrům, dospěl k závěru, že toto kritérium není pro posouzení případné podezřelosti vybraných transakcí ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz rozhodující. Ostatně ani z § 3 a § 6 zákona proti praní špinavých peněz nevyplývá, že účast fyzické osoby na Sporných transakcích by měla zvyšovat míru jejich podezřelosti.

Navrhovatel navíc pro posuzování Sporných transakcí 2 a 3 vyzdvihuje období pouze 6 měsíců těmto transakcím předcházejících, avšak finanční arbitr nevidí důvod, proč rozhodné období omezovat právě touto dobou. Již při zahrnutí dalších dvou měsíců navíc, tj. při posuzování 8 měsíců těmto transakcím předcházejících, je totiž třeba přihlídnout i k platební transakci ve výši 22.000.000,- Kč ze dne 9. 11. 2010 a ve výši 40.000.000,- Kč ze dne 30. 11. 2010, které Navrhovatel provedl ve prospěch fyzické osoby, navíc právě Příjemce 2, jenž byl i příjemcem ze Sporných transakcí 2 a 3. I z tohoto důvodu tak považuje finanční arbitr námitku Navrhovatele za zcela účelovou.

Finanční arbitr současně odmítá i Navrhovatelovu námitku, že Instituce snad měla považovat Sporné transakce 2 a 3, tj. platby ve výši téměř 30.000.000,- Kč ze dvou účtů Navrhovatele během jediného dne (navíc na účet fyzické osoby), za podezřelý obchod, a to mj. proto, že z ničeho nevyplývá omezení Navrhovatele zadat a Instituce provést v jeden den více plateb v libovolné, tedy i obdobné či stejné, výši s různými, tedy i identickými, příjemci.

Finanční arbitr proto na základě výše uvedeného uzavírá, že pokud považovala Instituce Sporné transakce za pro Navrhovatele obvyklé, resp. nepovažovala je s ohledem na dlouhodobější vědomost o jeho obchodní činnosti (různorodá činnost od půjčování peněžních prostředků až například po obchod s realitami známa, což ostatně plyne i z veřejně dostupného zdroje informací, konkrétně živnostenského rejstříku), majetkových poměrů, historie jím prováděného objemu platebních transakcí na Účtech a vědomost o jejich ekonomickém důvodu za neobvyklé (resp. za podezřelé obchody), nelze v jejím postupu shledávat žádné pochybení.

Pokud se jedná o námitky Navrhovatele stran samotného ekonomického důvodu Sporných transakcí (finanční arbitr připomíná, že i v tomto případě musí být současně přítomno podezření, že se jedná o snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo že v obchodu užití prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo musí taková okolnost tomuto podezření alespoň nasvědčovat, jak uvedl již výše), je třeba prvně připomenout, že podle § 6 odst. 1 písm. d) zákona proti praní špinavých peněz se musí jednat o převod majetku, který zjevně nemá ekonomický důvod. Podle názoru finančního arbitra prezentovaného již v Nálezu Instituce nemá povinnost zkoumat „každý jednotlivý převod peněžních prostředků a zjišťovat právní důvod takového převodu (tzv. podkladový právní vztah) a z něho usuzovat na ekonomický důvod. To by odporovalo základnímu principu platebního styku, podle něhož je v zásadě podkladový vztah mezi plátcem a příjemcem pro účely provádění platebních transakcí zcela bez významu a poskytovatelé platebních služeb jeho obsah nezjišťují“.

Z uvedeného ustanovení zákona proti praní špinavých peněz naopak vyplývá, že Instituce by se měla soustředit na platební transakce, které ekonomický důvod zjevně nemají, nikoliv ověřovat, zda ho všechny platební transakce mají. V posuzovaném případě Instituce vycházela z dlouhodobých zkušeností a obchodního vztahu s Navrhovatelem, resp. ze znalosti jeho standardní obchodní činnosti, jak finanční arbitr rozvedl už výše v souvislosti s „obvyklostí“ Sporných transakcí, a proto se finanční arbitr domnívá, že Instituce neměla důvod považovat Sporné transakce za transakce, které zjevně nemají ekonomický důvod, zvláště když Příjemci 1 a 2 pro ni nebyli, s ohledem na historii platebních transakcí na Účtech, zcela neznámými osobami. Tyto závěry pak platí tím spíše, že u Sporných transakcí 2 a 3 byl jejich ekonomický důvod navíc výslovně zmíněn přímo v pokynu pro jejich provedení a když ani Navrhovatel nenamítá, že Instituci známé okolnosti v době provedení Sporných transakcí nasvědčovaly tomu, že by snad označení Sporné transakce 2 a 3 mělo pouze zastřít případný jiný ekonomický důvod než ten, který byl uvedený.

Zákon proti praní špinavých peněz sice v § 9 odst. 2 hovoří i o kontrole „účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu“, zároveň však v odst. 3 stanoví, že „povinná osoba provádí kontrolu klienta podle odstavce 2 v rozsahu potřebném k posouzení možného rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu...“.

Sám zákon tak v odst. 3 citovaného ustanovení dává Instituci možnost přizpůsobit rozsah a intenzitu kontroly s ohledem na různá kritéria, včetně typu klienta, což potvrzuje i Instituce ve svých vyjádřeních, která Navrhovatele hodnotila jako „nerizikového“. Instituce tak na základě zkušeností s Navrhovatelem a znalosti jeho obchodní činnosti prováděla kontrolu jím prováděných transakcí v rozsahu, který si vyhodnotila jako nezbytný vzhledem k zákonným požadavkům, což jí zákon proti praní špinavých peněz umožňuje (srov. též například Vantuch, Pavel. Nový zákon č. 253/2008 Sb. proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. 1. část, článek ze dne 20. 11. 2008 dostupný v automatizovaném systému právních informací ASPI pod č. LIT31487CZ, podle něhož „zde je dána povinné osobě možnost kvalifikované úvahy k určení rozsahu kontroly klienta na základě vlastního hodnocení rizik“).

Skutečnost, zda takto nastavený rozsah a intenzita kontroly odpovídají požadavkům § 9 zákona proti praní špinavých peněz, pak nepřísluší hodnotit finančnímu arbitrovi, ale orgánu dozoru ve smyslu § 35 téhož zákona, který postihuje případný správní delikt spočívající v neprovádění této kontroly nebo jejím neprovádění v potřebném rozsahu a intenzitě.

Finanční arbitr tak odmítá i námitku Navrhovatele, že Instituce měla povinnost zjišťovat ekonomický důvod Sporných transakcí, a domnívá se, že pokud Instituce tyto transakce neoznámila Ministerstvu financí, neboť neshledala zjevnou absenci ekonomického důvodu, nijak nepochybila.

Ve vztahu k povinnosti Instituce zjišťovat ekonomický důvod Sporných transakcí lze nad rámec uvedeného doplnit, že i kdyby ho Instituce v okamžiku jejich provádění skutečně neznala a jednatele ■ požádala o veškeré podklady, s největší pravděpodobností by se na věci nic nezměnilo, neboť tento jednatel by jí předložil Smlouvy o půjčce, na jejichž základě Sporné transakce skutečně proběhly a jejichž existenci již v době provádění Sporných transakcí Navrhovatel nezpochybňuje.

Současně pak musí podle finančního arbitra platit, že pokud Instituce neměla povinnost zjišťovat ekonomický důvod Sporných transakcí, tím spíše neměla ani povinnost zkoumat a prověřovat, zda její dlouhodobý klient, s nímž měla jinak dobrý obchodní vztah, předstírá své právní jednání

(navíc, jak finanční arbitr vysvětlí dále, když lze v právních vztazích očekávat, že druhá strana jedná poctivě a v dobré víře). Pomine-li finanční arbitr případné praktické problémy s tím, jak by takové prověřování vůbec mělo vypadat, tzn. co dalšího by měla Instituce udělat, pokud by jí Navrhovatel podle předpokladu potvrdil předstíraný důvod právního jednání, a tedy i prakticky omezenou možnost předstírané jednání odhalit, Navrhovatel v průběhu řízení neprokázal, že by skutečným důvodem Sporných transakcí nebyl transfer peněžních prostředků na základě skutečně sjednaných půjček. I tuto námitku Navrhovatele proto finanční arbitr odmítá.

Ve světle doposud uvedeného finanční arbitr odmítá také námitku Navrhovatele, že podezřelým obchodem ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz může být i platební transakce, kterou se trestná činnost přímo páchá, neboť tato skutečnost není pro posouzení sporu relevantní. Zásadní otázkou k řešení je totiž v posuzovaném případě to, zda Instituce měla důvod považovat Sporné transakce za podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, když finanční arbitr již výše konstatoval, že Instituce takový důvod, a to ani s ohledem na Navrhovatelem tvrzenou „otevřenost pojmu podezřelý obchod“, neměla. Navíc sám Navrhovatel doposud spáchání žádného trestného činu neprokázal a odkazuje pouze na probíhající řízení před Policií České republiky, když ani sám finanční arbitr si o této otázce nemůže, s ohledem na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, učinit úsudek. Finanční arbitr proto odmítá i námitku Navrhovatele odůvodňovanou nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013 ve věci I. ÚS 2485/13, že Nález je v této části nesprávný a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu.

S ohledem na výše uvedené a vzhledem k podstatě předmětu sporu finanční arbitr shrnuje, že ze strany Instituce neshledal porušení povinnosti uložené jí jako povinné osobě zákonem proti praní špinavých peněz, tj. oznámit podezřelý obchod Ministerstvu financí.

Podle Navrhovatele se však měl finanční arbitr, pokud nepovažoval Sporné transakce za podezřelý obchod (a to proto, že zákon proti praní špinavých peněz se na jednání Instituce nevztahuje) a neshledal porušení zákona proti praní špinavých peněz, „zabývat otázkou, zda-li jednání (nekonání) Instituce nepředstavuje porušení obecné prevenční povinnosti dle ustanovení § 415 občanského zákoníku“.

Finanční arbitr musí v první řadě odmítnout námitku Navrhovatele, že u Sporných transakcí se nemělo o podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz jednat proto, že tento zákon se na jednání Instituce nevztahoval. Naopak, finanční arbitr v Nálezu jasně vyslovil, že zákon proti praní špinavých peněz na Instituci dopadal, a následně, stejně jako v tomto rozhodnutí, podrobně zkoumal, zda nepostupovala v rozporu s ním a uzavřel, že nikoliv.

Již v napadeném Nálezu finanční arbitr odkazoval na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1427/2001, podle něhož „aplikace ustanovení § 415 obč. zák. (upravujícího tzv. obecnou prevenční povinnost) přichází v úvahu tehdy, jestliže neexistuje konkrétní úprava vztahující se na jednání, jehož protiprávnost se posuzuje“. Shodně i odborná veřejnost zastává názor, že „aplikace § 415 přichází v úvahu jen tehdy, není-li konkrétní právní úprava, vztahující se na jednání, jehož protiprávnost se posuzuje. Pokud postup stanovený právní normou byl dodržen, je aplikace § 415 vyloučena“ (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1186 a násl.).

Ustanovení § 415 občanského zákoníku, podle něhož „každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí“, vyjadřuje tzv. obecnou prevenční povinnost vztahující se na všechny účastníky občanskoprávních a obchodněprávních vztahů, když na významu nabývá tam, kde postup účastníkům takového

vztahu nestanoví právní předpis, případně smlouva. Citované ustanovení je tak odrazem toho, že ani zákonodárce ani smluvní strany nemohou předvídat veškeré možné situace v životě člověka a vytvořit pro ně pravidlo chování v právním předpisu, případně smlouvě. Avšak pokud danou situaci právní předpis či smlouva upravují, je pro závěr, zda byla porušena právní povinnost, a tedy i pro závěr, zda je naplněna první z podmínek pro odpovědnost za škodu, rozhodující právě ne/naplnění tohoto právního předpisu či smlouvy.

V posuzovaném případě rozuměl finanční arbitr argumentaci Navrhovatele pomocí § 415 zákona č. 40/1964 Sb. tak, že Instituce měla v rámci obecné prevenční povinnosti oznámit Sporné transakce jako podezřelé obchody Ministerstvu financí ve smyslu § 18 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz, když Navrhovatel toto své tvrzení v návrhu ani v průběhu řízení před vydáním Nálezu nijak blíže nerozvedl. Jelikož pak finanční arbitr dospěl k závěru, že zákon proti praní špinavých peněz poskytuje dostatečné vodítko k tomu, co se podezřelým obchodem rozumí a jak má Instituce v případě, že podezřelý obchod identifikuje, postupovat, má za to, že povinnosti Instituce ohledně oznamování podezřelých obchodů jsou dostatečně regulovány zákonem proti praní špinavých peněz a k aplikaci § 415 zákona č. 40/1964 Sb., i s ohledem na výše citované rozhodnutí Nejvyššího soudu, nebyl prostor.

Avšak jak vyplývá z podaných Námitek, Navrhovatel své tvrzení ohledně aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. odůvodňuje tím, že Instituce neoznámila Sporné transakce druhému jednateři ■ a neověřila si, zda o nich jako jediný společník ví, a nepřesvědčila se, zda ■ nakládá s peněžními prostředky ve shodě se schváleným obchodním vedením Navrhovatele.

Tak či onak, v takovém případě by se jednalo o jiný skutek, který zákon proti praní špinavých peněz nereguluje. Tento skutek by spočíval v tom, resp. hodnotit je třeba to, zda Sporné transakce vybočovaly z běžného dění na Účtech a z majetkových poměrů Navrhovatele takovým způsobem, že by je Instituce musela považovat za nestandardní, a tudíž podezřelé (podezřelé v běžném slova smyslu, nikoliv ve vazbě na § 6 zákona proti praní špinavých peněz) a zda měla povinnost na tyto transakce Navrhovatele upozornit, anebo zda je měla dokonce „hlásit“ druhému jednateři Navrhovatele či ověřovat, zda odpovídají schválenému obchodnímu vedení Navrhovatele.

Nicméně i při takovém pohledu na věc se finanční arbitr domnívá, že s ohledem na doposud uvedené, totiž zejména na časté dispozice s významnými peněžními částkami na Účtech, majetkové poměry Navrhovatele, charakter jeho podnikání, vrácení některých částek Sporných transakcí na Účty apod., se Sporné transakce nejeví jako vybočující z běžného dění na Účtech, resp. z činnosti Navrhovatele, tedy jakkoli nestandardní. Finanční arbitr proto neshledává porušení prevenční povinnosti ani v tom, že Instituce neoznámila Sporné transakce Navrhovateři a že neověřovala jeho schválené obchodní vedení.

Navíc, pokud by tak učinila vůči jednateři ■, nutno zopakovat tedy přímo Navrhovateři, neboť jednání tohoto jednatele představovalo v posuzovanou dobu jednání Navrhovatele, například za účelem ověření toho, zda zadal příkaz ke Sporným platebním transakcím skutečně on, nepochybně by prokázala větší než povinnou ostražitost a přitom by vyvedení prostředků z Účtu 2 a 3 nezabránila, neboť se na této činnosti podílel právě tento jednatel. Uvažovat lze pak samozřejmě i o informování druhého jednatele ■, který by vyvádění prostředků z Účtu 2 a 3 zabránit mohl, avšak k tomu Instituce nebyla povinna ani podle zákona či Smluv o účtu (rozuměj zákon ani Smlouvy o účtu neobsahují takové ustanovení, resp. ujednání, které by Instituci ukládalo v případě, že obchodní společnost má více jednateřů, kontaktovat v určitých situacích jen jednoho z nich a kterého, v jiných případech pak například všechny jednatele nebo pouze

toho, který v tu chvíli nejednal), ale ani v rámci prevenční povinnosti podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb.

V případě Navrhovatele mohl podle zápisu v obchodním rejstříku jednat jménem Navrhovatele každý z jednatelů samostatně, a to „plnohodnotně“ v celém rozsahu činnosti Navrhovatele. Nebylo tak povinností Instituce, které byla tato skutečnost známa (rozuměj, že každý z jednatelů byl oprávněn jednat jménem Navrhovatele samostatně), rozmýšlet se nad tím, kterého z těchto rovnoprávných jednatelů vybere. V případě, že Navrhovatel měl pochybnosti a nedostatek důvěry v osobu některého z jednatelů, nic mu nebránilo v tom, aby rozsah jejich jednání nastavil jinak. Ve vztahu k Instituci si pak mohl Navrhovatel smluvně vymínit, že provedení určitých transakcí, např. ve vztahu k určitým příjemcům nebo přesahujícím předem stanovený limit, podléhá schválení obou jednatelů Navrhovatele. Pokud tak Navrhovatel neučinil a zároveň umožnil, aby při uzavírání Smluv o účtu jednal právě a jen jednatel ■, musí si za to nést odpovědnost sám. Samozřejmě pak platí, že právní řád Navrhovateli nabízí instrumenty, kterých může využít v případě, že jeho jednatel poruší své zákonné povinnosti, příp. povinnosti, které mu byly uloženy v příslušné smlouvě o výkonu funkce jednatele, a Navrhovatele tak poškodí.

Jestliže tak Navrhovatel v Námitkách tvrdí, že bylo přinejmenším namístě, aby Instituce informovala druhého jednatele Navrhovatele o veškerém dění na Účtu 2 a 3 a případně se přesvědčovala, zda Sporné transakce odpovídají schválenému obchodnímu vedení (které navíc nemá, jak již finanční arbitr zmínil, vůči třetím osobám relevanci, srov. zejména § 133 odst. 2 obchodního zákoníku nebo obecná ustanovení § 13 odst. 4 a 5 tamtéž), je nutné tuto námitku odmítnout. Navíc sám Navrhovatel jednal v posuzované době liknavě, když jeho druhý jednatel a jediný společník ■ nemalou měrou podcenil kontrolu účetnictví a veškerých majetkových dispozic Navrhovatele. Pochybnosti tak mohou být naopak o tom, zda druhý jednatel a jediný společník Navrhovatele ■ všechny své úkoly plnil řádně a s péčí řádného hospodáře, jak požadují např. § 135 odst. 1 a § 194 odst. 5 obchodního zákoníku.

Právě ■ podle názoru finančního arbitra hrubě zanedbal veškeré své povinnosti, když to byl především on, nikoliv Instituce, kdo měl a mohl provedení Sporných transakcí zabránit. Finanční arbitr je přesvědčen, že druhý jednatel a jediný společník ■ měl spoustu možností, jak veškeré finanční toky Navrhovatele průběžně i následně kontrolovat, a to od pravidelného nahlížení na Účty, jak předpokládají např. články 1.7 Smluv o účtu, pravidelné a hlubší analýzy veškeré obchodní dokumentace a účetnictví, až třeba po častější provádění auditů, jež i kdyby nebyly povinné ve smyslu § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, byly vzhledem k obrovským finančním tokům na Účtech přinejmenším namístě. Ostatně s takovou kontrolou počítá i § 122 odst. 2 obchodního zákoníku, podle něhož *„společníci mají zejména právo požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje nebo k tomu zmocnit auditora nebo daňového poradce“*.

Jestliže tak druhý jednatel ■ zjistil Sporné transakce až v srpnu roku 2013, jak v průběhu řízení Navrhovatel uvádí, byl to primárně on, nikoliv Instituce, kdo nedostatečně plnil své povinnosti. Touto optikou pak působí námitka Navrhovatele, že Instituce se měla více zajímat o dodržování schváleného obchodního vedení Navrhovatele, dosti účelově, když sám ■ mu po několik let náležitou pozornost nevěnoval (minimálně ohledně zásadních finančních toků), ač k tomu byl povinen a měl k tomu i dostatek nástrojů.

Závěrem finanční arbitr připomíná, že u § 415 zákona č. 40/1964 Sb. *„jde o běžnou míru opatrnosti, nikoliv o bezbřehou povinnost předvídat a předejít veškerým možným škodám v budoucnu“* (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459.

Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1186 a násl.). V této souvislosti se finanční arbitr s ohledem na doposud uvedené domnívá, že běžnou míru opatrnosti Instituce v posuzovaném případě zachovala a odmítá proto i námitky Navrhovatele týkající se toho, že Instituce pouze bezmyšlenkovitě plnila příkazy a že působení škody Navrhovateli jí muselo být zjevné.

Z výše uvedených důvodů se finanční arbitr proto neztotožňuje ani s tím, že by Instituce svým „nekonáním“ jednala v rozporu s odbornou péčí ve smyslu článku 37 Všeobecných obchodních podmínek, neboť podle jeho názoru žádnou ze svých povinností vůči Navrhovateli, ani jiným subjektům, neporušila.

Jestliže pak Navrhovatel namítal, že „*odborná péče vynakládaná zkušeným bankovním subjektem přeci znamená přinejmenším to, že mne ten, kdo ji vykonává, upozorní na to, že jsem možná okrádán, a to třebaže vlastním jednatelem (stejně tak jako by mne upozornil všímavý soused na to, že se někdo pokoušel dostat do mého bytu)*“, považuje finanční arbitr jeho námitku za zcela nepřiléhavou, neboť optikou Navrhovatele by musel zmiňovaný všímavý soused upozorňovat také na případy, kdy se do onoho bytu bude pokoušet dostat například i sám jeho majitel, resp. někdo z jeho rodiny (například zapomenou klíče). Taková situace je však absurdní, neboť lze rozumně předpokládat, že osoba, která určitým způsobem vědomě jedná a nejedná excesivně, ví, co dělá. Navíc, i podle § 7 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se má „*za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře*“, když aplikovatelnost tohoto ustanovení na posuzovaný případ vyplývá z přechodného ustanovení § 3030 téhož zákona. Navrhovatel tak zcela ignoruje skutečnost, že Sporné transakce realizoval ■■■, jednatel Navrhovatele, osoba Instituci dobře známá, o níž si Instituce neměla důvod myslet cokoliv nekalého, zvláště když i při realizaci Sporných transakcí vykonával svou funkci v mezích zákonného oprávnění.

Pokud se jedná o vznik škody samotné, Navrhovatel namítá, že finanční arbitr se touto otázkou dostatečně nezabýval, když nesouhlasí ani s jeho závěrem, že škoda nevznikla.

Ačkoliv se Navrhovatel omezil na obecná konstatování a svou argumentaci o tvrzeném pochybení finančního arbitra blíže nerozvedl, považuje finanční arbitr za vhodné zopakovat své nejzásadnější závěry i v tomto rozhodnutí.

Předně je nutno připomenout, že pokud nebyla splněna první podmínka případné odpovědnosti Instituce za tvrzenou škodu, tj. porušení právní povinnosti, a to ať již uložené zákonem, včetně obecné prevenční povinnosti podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., nebo smlouvou, není již nutné ani účelné zabývat se podrobně vznikem škody samotné. To lze dovodit například i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4140/2011, podle něhož „*porušení právní povinnosti (jež je v příčinné souvislosti se vzniklou škodou) je předpokladem jak odpovědnosti za škodu upravené ustanovením § 373 a násl. obč. zák., tak i odpovědnosti za škodu upravené občanským zákoníkem. Pak je skutečně pro výsledek řízení bez právního významu, zda odpovědnost žalovaných za škodu je posuzována podle zákoníku občanského nebo obchodního, jestliže poškozená (žalobkyně) porušení povinnosti neprokázala; žalobě na náhradu škody by nebylo možno vyhovět*“. Obdobně Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 25 Cdo 773/2004, uvedl, že „*vzhledem k tomu, že odpovědnost za škodu podle ust. § 420 obč. zák. je dána, jsou-li uvedené předpoklady splněny kumulativně, pak nelze odvolacímu soudu vytýkat nesprávnost názoru, že není-li splněn jeden z předpokladů, není třeba se zabývat otázkou splnění ostatních, tedy především otázkou protiprávnosti jednání žalovaného*“.

Přesto finanční arbitr provedl stručný rozbor celé problematiky, když došel k závěru, že v době vydání Nálezu škoda neexistovala, resp. nebyla Navrhovatelem dostatečně prokázána. V této

souvislosti finanční arbitr v Nálezu mj. konstatoval, že „ke škodě nedochází ovšem v okamžiku převodu peněžních prostředků od věřitele k dlužníkovi, ani tím, že by dluh odpovídající pohledávce nebyl splněn řádně a včas (nejpozději ke dni splatnosti), ale teprve tehdy, stala-li se pohledávka - objektivně vzato - nevymahatelnou. Pouze v případě, že se věřitel nemůže úspěšně domoci uspokojení své pohledávky od dlužníka, lze totiž opodstatněně hovořit o tom, že u věřitele nastala újma, která se projevuje v jeho majetkové sféře a která je vyjádřitelná v penězích, tedy že věřiteli vznikla škoda“ (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2010, sp. zn. 21 Cdo 2596/2008 či ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1313/2014). Podle názoru finančního arbitra tedy tvrzená škoda nevznikla tím, že Instrukce jednala v souladu se Smlouvami o účtu a provedla Sporné transakce.

Současně finanční arbitr vyslovil, že „pro závěr o tom, zda se jedná o nevymahatelnou pohledávku, nepochybně nejsou významné subjektivní představy věřitele o míře jeho úspěšnosti v případném soudním řízení (a následném exekučním řízení), příp. insolvenčním řízení vedeném proti dlužníkovi. Rozhodující z tohoto pohledu je pouze objektivní zjištění, že se oprávněný subjekt (věřitel) skutečně svého práva nedomůže“ (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 21 Cdo 480/2007).

V posuzovaném případě by proto podle finančního arbitra muselo být nejdříve postaveno na jisto, že Navrhovatel svou pohledávku za Příjemcem 1 a 2 nevymůže. Tuto skutečnost Navrhovatel v řízení nijak nedoložil, když z exekučních příkazů z roku 2013 vydaných soudním exekutorem ■ a předložených Navrhovatelem navíc vyplývá, že po Příjemci 2 se domáhal částek 118.545.900,- Kč, 1.200.000,- EUR a 1.470.000,- EUR. I kdyby pak Navrhovatel z provedené exekuce nedosáhl uspokojení veškerých svých pohledávek, jak v řízení tvrdil, pro řízení před finančním arbitrem vedené o částky 1.900.000 eur a 439.890 amerických dolarů by bylo relevantní to, v jaké výši byly provedenou exekucí uhrazeny právě tyto částky. Ve vztahu k Příjemci 1 pak bude obdobně relevantní, nakolik bude tento uspokojen v probíhajícím insolvenčním řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 78 INS 27420/2013, když z insolvenčního spisu veřejně přístupného z <https://isir.justice.cz> nevyplývá, že by byl Příjemce 1 zcela bez majetku a současně ve věci probíhá ještě několik incidenčních sporů, tedy není jisté, jakou částku Příjemce 1 dohromady svým věřitelům skutečně dluží a kolik z nich a v jaké výši bude nakonec uspokojeno.

Avšak i kdyby se Navrhovatel nedomohl z probíhajících exekucí a insolvenčního řízení na majetek Příjemce 1 a 2 částky odpovídající tvrzené škodě, tj. 1.900.000 eur a 439.890 amerických dolarů, podle názoru finančního arbitra je nutno požadovat zbývající část především po jednateli Navrhovatele ■, kterého sám Navrhovatel označil již v návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem za hlavního viníka, případně po druhém jednatelem a jediném společníkovi ■, jenž, jak finanční arbitr rozvedl výše, taktéž řádně neplnil své povinnosti.

Ohledně vzniku škody tak finančnímu arbitrovi nezbyvá než zopakovat svou pochybnost vyjádřenou již v Nálezu, zda vůbec a případně v jaké výši škoda Navrhovateli vznikla. To platí tím spíše, že po provedení Sporných transakcí Navrhovatel od Příjemce 1 a 2 nemalé peněžní prostředky i přijímal, jak finanční arbitr podrobně rozvedl na str. 22 Nálezu. V této souvislosti stojí za zmínku především platební transakce ve výši 500.000 eur ze dne 5. 4. 2011 a ve výši 16.520,55 eur ze dne 3. 5. 2011, kterými Příjemce 1 prokazatelně splácel půjčku odpovídající Sporné transakci 1 ve výši 1.000.000 eur. To ostatně vyplývá i z výše uvedeného insolvenčního spisu, kde sám Navrhovatel v přihlášce své pohledávky za Příjemcem 1 uvádí, že 500.000 eur mu Příjemce 1 vrátil, z čehož jednoznačně plyne, že by Navrhovatelem tvrzená škoda, pokud by vůbec existovala, byla mnohem menší.

Pokud se jedná o samotný okamžik vzniku škody, finanční arbitr zná i odborné názory, podle nichž může škoda vzniknout již vylákáním či krádeží peněžních prostředků. Finanční arbitr se však s těmito úvahami setkal především v judikatuře trestních soudů, když tyto závěry byly činěny právě pro účely trestního řízení (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 6 Tdo 681/2014: „*Je-li u pachatele trestného činu úvěrového podvodu dáno i ohledně škody úmyslné zavinění, pak je okamžik vylákání, resp. vyplacení úvěru okamžikem vzniku škody, od něhož se odvíjí běh promlčecí lhůty.*“ či rozhodnutí téhož soudu ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. 3 Tdo 736/2014, týkající se dotačního podvodu.).

Jelikož však finanční arbitr v tomto řízení neshledal již první předpoklad případné odpovědnosti Instituce za škodu, totiž porušení právní povinnosti, jak podrobně rozvedl výše, nepovažoval finanční arbitr za potřebné a účelné vyčkávat případného rozhodnutí v trestním řízení, o jehož zahájení se Navrhovatel ve svém návrhu zmiňoval, neboť ani případné konstatování trestního soudu o spáchání trestného činu, v jehož důsledku by Navrhovateli vznikla škoda, by nezměnilo nic na tom, že Instituce za tuto škodu neodpovídá. Finanční arbitr tak činil v souladu se zásadou procesní ekonomie (srov. § 6 správního řádu a § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi), kterou je řízení před finančním arbitrem rovněž ovládáno.

V poslední části podaných Námitek se Navrhovatel opakovaně zabývá vnitřními kontrolními postupy a komunikací Instituce a s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, tvrdí, že kdyby Instituce řádně plnila své povinnosti podle zákona proti praní špinavých peněz a své smluvní povinnosti vůči Navrhovateli, nedošlo by ke škodě v takovém rozsahu, když z tohoto důvodu je nesprávný i závěr finančního arbitra. Finanční arbitr v této souvislosti pouze opakuje, že mu nepřísluší hodnotit, zda veškeré vnitřní postupy Instituce odpovídají požadavkům zákona proti praní špinavých peněz.

K samotné příčinné souvislosti musí finanční arbitr nejprve zdůraznit, že pokud neshledal porušení právní povinnosti Instituce a vznik samotné škody, nebyl povinen zabývat se ani touto podmínkou případné odpovědnosti Instituce za škodu a již z tohoto důvodu nelze o nesprávnosti Nálezu hovořit a je tak třeba námitku Navrhovatele odmítnout.

Navrhovatel dále v Námitkách citoval výše uvedený nálezy Ústavního soudu („*Pro výsledek je příčinnou taková událost, kterou si nelze odmyslet, aniž by nutně odpadl i sám výsledek (škoda).*“), blíže však nevysvětlil, co by uvedené změnilo na závěru finančního arbitra, že neoznámení podezřelého obchodu nemůže být v příčinné souvislosti se vznikem škody, tedy s tím, že se pohledávky za Příjemcem 1 a 2 stanou objektivně nedobytnými. Jestliže pak Navrhovatel ignoruje Smlouvy o půjčce, na jejichž základě se Sporné transakce uskutečnily a vychází z toho, že se jednalo o trestný čin spáchaný ■ za „asistence“ Instituce, nezbyvá finančnímu arbitrovi než zopakovat, že takovou skutečnost Navrhovatel neprokázal a finanční arbitr si o ní úsudek učinit nemůže, viz § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Nad rámec výše uvedeného lze odkázat například na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 28 Cdo 1635/2012, v němž tento mj. zopakoval svůj názor, že „*nemůže z hlediska naplnění příčinné souvislosti jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu stačit obecná úvaha o možných následcích jednání škůdce či pouhé připuštění možnosti vzniku škody v důsledku jeho protiprávního jednání, nýbrž musí být příčinná souvislost najisto postavena. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li konkrétní majetková újma následkem konkrétního protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinou škody může být jen takové protiprávní jednání, bez něhož by škodný následek nevznikl. Nemusí sice jít o příčinu jedinou, nýbrž i jen o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, avšak musí jít o příčinu podstatnou. Je-li více*

příčin, které působí souběžně anebo následně, je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen (prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako následek příčinu jinou a ta postupně případně příčinu další), že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku“.

I kdyby tak finanční arbitr připustil, že neoznámení Sporných transakcí mohlo být jednou z příčin vzniku Navrhovatelem tvrzené škody vedle samotného jednání Navrhovatele (ať již Navrhovatelem tvrzeného podvodného jednání jednatele ■■ či liknavého přístupu jednatele ■■), rozhodně by nebylo možno tvrdit, že nečinnost Instituce vyvolala jednání ■■ či nečinnost ■■ a už vůbec by nebylo možno dovodit, že případná nečinnost Instituce představuje *conditio sine qua non* vzniku škody. Zde je ostatně třeba zdůraznit, že pokud Navrhovatel tvrdil, že škoda by se včasným ohlášením Sporných transakcí Ministerstvu financí přinejmenším zmírnila, jedná se o tvrzení čistě hypotetické, neboť nelze s jistotou předvídat, jak by Ministerstvo financí na takové oznámení reagovalo, tedy v jakém časovém horizontu a jaké konkrétní kroky by, zda vůbec nějaké, učinilo.

Jestliže tak Instituce Sporné transakce Ministerstvu financí neoznámila nebo o nich neinformovala druhého jednatele ■■, stále zde bylo hned několik faktorů, které mohly jejich provedení zabránit (včetně samotného ■■), a to zcela nezávisle na tom, jak jednala Instituce. Tento závěr platí tím spíše, že sám ■■ mohl provedení Sporných transakcí, a tím i tvrzené škodě, zabránit ještě před jejich realizací, pokud by řádně plnil své povinnosti jednatele a společníka Navrhovatele už ve vztahu ke sporným transakcím, jež byly předmětem řízení před finančním arbitrem ve věci FA/PS/87/2014 (pět z nich předcházelo Sporným transakcím).

Z výše citovaného rozhodnutí současně plyne, že podle teorie adekvátní příčinné souvislosti „*je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věcí a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události“*. Avšak i v této souvislosti by bylo lze jen stěží dovodit, že vznik tvrzené škody v takové výši, resp. objektivní nedobytnost pohledávky za Příjemcem 1 a 2, je podle obecné povahy, obvyklého chodu věcí a zkušeností adekvátním důsledkem případné nečinnosti Instituce. To platí tím spíše, že Instituce jen těžko mohla předpokládat, že „tunelování“ Navrhovatele (jejího dlouholetého a prověřeného obchodního partnera) by mohlo v takových objemech a takovou dobu probíhat bez jakéhokoliv povšimnutí dalších odpovědných osob, zejména jednatele a společníka ■■.

Poukázat lze však například i na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1583/2010, podle něhož „*příčinná souvislost je dána, vznikla-li škoda v důsledku protiprávního jednání škůdce, tedy za pravidelného průběhu věcí by bez škůdce jednání vůbec nenastala. Škoda musí být nezprostředkovaným následkem protiprávního jednání, které je její hlavní příčinou, nesmí jít o příčinu jen vedlejší, popř. příčinu zkoumanou jen v obecné rovině bez rozboru jednotlivých prvků konkrétní situace. Pokud dojde k řetězení jednotlivých příčin a následků, musí škoda bezprostředně vzejít z jednání škůdce. Právní posouzení příčinné souvislosti spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována“*. Jelikož je pak zcela zřejmé, že v posuzovaném případě škoda „bezprostředně nevzešla z jednání Instituce“, že by se jednalo maximálně o příčinu vedlejší a že škoda mohla vzniknout i v případě, že by Instituce Sporné transakce oznámila, nelze podle názoru finančního arbitra dovodit příčinnou souvislost mezi tvrzenou škodou a porušením právní povinnosti ani z těchto důvodů.

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr zamítl Námitky Navrhovatele a Nález potvrdil.

P o u č e n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabyvá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 4. 8. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitř